

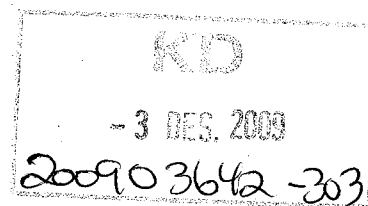

Fylkesmannen i Vestfold

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 - Dep

0032 Oslo

Vår saksbehandler / telefon:
Eldar Dybvik

Deres referanse:

Vår referanse:
2009/5270
Arkivnr: 630

Vår dato:
02.11.2009

Høring - NOU 2009:18 - rett til læring

Fylkesmannen i Vestfold avgir følgende høringsuttalelse

Kapittel 13 – Tidlig innsats og forebygging

Tredje strekpunkt:

Kommunen får plikt til å sikre språkkartlegging av barn omkring fylte tre, fire og fem år. For tospråklige barn må begge språk kartlegges..

Fylkesmannen i Vestfold er enig i at kommunene tidlig kartlegger hvilke barn som trenger spesiell hjelp og oppfølging, men er usikker på om det er nødvendig å innføre en pliktbestemmelse. Dette er avhengig av hva slags eller hvilke verktøy som skal brukes.

Det kan til vanlig heller ikke være nødvendig med språktesting av alle barn i alle 3 år. I Danmark er det obligatorisk testing ved fylte 3 år. I tillegg følges barn med flerkulturell bakgrunn opp ved 5-årsalderen.

Spørsmålet blir også hvem som skal gjennomføre testene. Dette bør være utdannede språkpedagoger, og testingen bør gjennomføres i barnehagen – i trygge og kjente omgivelser for barna.

Fjerde strekpunkt:

Læringsboka innføres som felles verktøy for tidlig innsats og oppfølging. Boka følger barnets og elevens utvikling, læring og læringsmiljø gjennom barnehage, grunnskole og videregående opplæring.

Fylkesmannen støtter forslaget om innføring av læringsbok for alle barn og unge, men utvalget tar ikke klart standpunkt til hvem som eier læringsboka. Etter Fylkesmannens syn er dette barnet.

Femte strekpunkt:

Det gjennomføres foreldresamtaler minimum to ganger per år også i barnehagen.

Barnehagen er et frivillig tilbud, og foreldresamtale bør også være frivillig fra foreldrenes side. Fylkesmannen foreslår at formuleringen endres til at barnehagen tilbyr to foreldresamtaler.

Sjette strekpunkt:

Dokumentasjons- og rapporteringsarbeid i barnehage og skole begrenses til det som tjener barnets og elevens utvikling, læring og læringsmiljø. Omfanget av dokumentasjons og rapporteringssystemer må derfor gjennomgås med sikte på å skape mer sammenheng og frigjøre ressurser til lærings- og utviklingsarbeid.

Fylkesmannen advarer mot at det allerede legges opp til et stort tidsbruk på dokumentasjon og rapportering, og frykter at utvalgets forslag vil øke denne byrden heller enn å redusere den.

Kapittel 14 Rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen

Første strekpunkt.

Retten til spesialundervisning i opplæringsloven § 5-1 erstattes av en rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen. Denne retten utløses når eleven ikke har et tilfredsstillende læringsutbytte. Tilretteleggingen omfatter det mangfold av tiltak som settes verk i form av personellressurser, materielle ressurser og organisatoriske tiltak.

Femte strekpunkt:

Vedtak om ekstra tilrettelegging i opplæringen kan fattes uten sakkyndig vurdering slik det forutsettes i dagens § 5-3 i opplæringsloven, men basert på barnehagens og skolens egen saksforberedelse, gjort i samarbeid med PP-tjenesten.

Fylkesmannen er positiv til at det vurderes tiltak for å komme i gang med rask hjelp/tiltak for elever som trenger ekstra hjelp og tilrettelegging. Vi er imidlertid bekymret for mulige negative konsekvenser av bortfall av vedtak som gir rett til ressurser for en gruppe elever i dagens skole. I en tid med svak kommuneøkonomi kan dette lett føre til kutt i ressurstilgangen til skolene. Dermed kan skolene miste mulighet til å tilrettelegge blant annet gjennom mindre grupper. Forslaget må ikke redusere elevenes og foreldres rettsikkerhet og klageadgang. En positiv konsekvens av forslaget er at PPT får færre elever å utrede. Dermed frigis tid som kan brukes på samarbeid med skolen om enkeltelever og systemrettet arbeid jf. uttalelse til kapittel 16.

Sjette strekpunkt, underpunkt fem:

Rett til ekstra tilrettelegging før opplæringspliktig alder hjemles i barnehageloven.

Fylkesmannen støtter forslaget om at rett til spesialpedagogisk hjelp til førskolebarn skal hjemles i lov om barnehager. Det er imidlertid viktig at det gjøres klart at bestemmelsen gjelder alle barn i aldersgruppen uavhengig av om de går i barnehage.

Kapittel 15: Tilpassede og fleksible opplæringsløp

Første strekpunkt

Læreplanverket for Kunnskapsløftet gjennomgås med sikte på å gi fagplanene tydelige innholdsmomenter, og sørge for at det blir et helhetlig og konsistent styringsdokument og arbeidsgrunnlag for opplæringen.

Fylkesmannen støtter forslaget om å gjennomgå læreplanverket for Kunnskapsløftet for å få et helhetlig og konsistent styringsdokument. Det er særlig nødvendig å fornye generell del som er fra 1993, og klargjøre sammenhengen med læringsplakaten og læreplanene for fag.

Andre strekpunkt

Det utvikles differensierte læreplaner i fellesfagene for studieforberedende og yrkesforberedende utdanningsprogrammer som kan i møte komme elever på yrkesfaglige utdanningsprogrammer bedre enn i dag.

Fjerde strekpunkt

Fylkeskommunene videreutvikler og gjør opplæringstilbud med avvik fra læreplanen tilgjengelig for elever som ved overgang fra grunnskole til videregående opplæring ikke har forutsetninger for studie- eller yrkeskompetanse.

Fylkesmannen støtter begge forslagene, og understreker at dette gjelder et betydelig antall elever. Læreplanen må være så fleksibel at begge tiltak må kunne gjennomføres uten at skolene må avvike fra læreplanen, eller være nødt til å fatte vedtak om spesialundervisning.

Tredje strekpunkt

Barnehage- og skoleeiere forsterker rutinene for overganger og samarbeid mellom barnehage, skoler og lærebedrifter.

Fylkesmannen er positiv til at rutinene for overganger og samarbeid mellom barnehage, skoler og lærebedrifter blir forsterket. Den samme forpliktelsen må gjelde også for private skole- og barnehageeiere.

Læringsboka vil stå sentralt i arbeidet med overganger, jf Fylkesmannens forslag om at barnet skal eie læringsboka, kap 13, fjerde strekpunkt. Dette aktualiserer behovet for en grundig drøfting av medvirkning, samarbeid mellom institusjoner og nivåer, hva og hvor mye læringsboka skal inneholde, og hvem som er juridisk eier av læringsboka

Femte strekpunkt

Fylkeskommunen oppfordres til å bruke insentivordninger for å tilrettelegge for at lærebedrifter kan ta imot lærlinger med behov for særskilt oppfølging.

Sjette strekpunkt

Alle elever i yrkesfaglige utdanningsprogrammer får tilbud om et 2 + 2-løp uavhengig av om de får læreplass eller ikke. Dersom eleven ikke får plass i lærebedrift, skal fylkeskommunen utvikle et tilbud med to års varighet på linje med opplæring i bedrift, eksempelvis gjennom en elevbedrift.

Fylkesmannen støtter utvalgets anbefaling om å formalisere lærekandidatordningen og ev andre ordninger med mer fleksibel innretning av læreplanene. Å innse at ikke alle ungdommer er like er en forutsetning for utarbeidelsen av flere tilbud, og for å sikre en større fleksibilitet for ulike elevgrupper. Et organisert praksisbasert løp med fleksibel innretning av fag- og timefordelingsplaner må kunne gjennomføres uten å fatte enkeltvedtak.

Åttende strekpunkt

Rådgivningstjenestens sosialpedagogiske funksjon evalueres, og oppgavene vurderes i sammenheng med PP-tjenestens og oppfølgingstjenestens oppgaver.

Fylkesmannen foreslår å styrke den sosialpedagogiske delen av rådgivningstjenesten, ikke bare evaluere den, jf uttalelse til kapittel 18

Kapittel 16 PP-tjenesten og Statped tettere på

Samlet uttalelse til alle strekpunktene

Fylkesmannen i Vestfold mener at PP-tjenesten må videreutvikle sin kompetanse på høyfrekvente problemer, og at dette arbeidet bør støttes gjennom nasjonale føringer. Vi støtter imidlertid ikke at det opprettes et nasjonalt senter for PP-tjenesten generelt, samtidig med at Lillegården kompetansesenter får ansvaret for store deler av det samme området, nemlig læringsmiljø og problematferd. Vi kan i utgangspunktet ikke se at det vil tjene praksisfeltet å dele dette arbeidet mellom to sentrale miljøer, samtidig med forventningen om at PP-tjenesten skal besitte full kompetanse.

Vi ser behovet for en viss oppgradering av PP-tjenestens kompetanse og støtter derfor at det igangsettes et utviklingsprogram, på 3-5 år. Med henvisning til at tilsatte i PP-tjenesten har høy utdanning og en viss turn-over, og at det foregikk slikt utviklingsarbeid over flere år med SAMTAK, vil vi framføre at tiltaket må ha en innretning som klart muliggjør og raskt legger opp til at tjenesten styrker sin samhandling med og veiledning av skoler og barnehager. PP-tjenesten må klargjøre hva begrepet "systemorientert arbeid" skal bety i praksis, og bidra til at "tilpasset opplæring" får et konkret innhold, slik også utvalget fokuserer på.

Vi finner det ikke urimelig at fagmiljøene ønsker å knytte seg til universitets- eller høgskolemiljøer, men vil sterkt understreke at formidling av forskning og veiledning mot praksisfeltet må være sentralt for fagmiljøet.

Fylkesmannen ser behovet for sterke regionsentre som kan ivareta elever med sammensatte problemstillinger på en helhetlig måte. Vi mener imidlertid at region Sør-Øst blir en svært stor og tung organisasjon som vil skape stor avstand til skoler og hjelpeapparat lokalt.

Kapittel 17 Helhet krever tverrfaglig og tverretatlig samarbeid

Fylkesmannen støtter forslagene i kapittel 17 om økt tverrfaglig og tverretatlig samarbeid og viser til at det i Vestfold er utviklet et tiårig handlingsprogram for God oppvekst som viser hvordan et slikt samarbeid mellom alle parter kan utvikles og gjennomføres i praksis. Et av tiltakene i God oppvekst faller sammen med

Strekpunkt 5.

Det innføres rett til én tjenestekoordinator (personlig koordinator) ved behov for langvarige og koordinerte tjenester.

Fylkesmannen i Vestfold støtter forslaget.

Kapittel 18 – Kompetanse på alle nivåer

Til alle strekpunktene i kapitlet 18

Fylkesmannen i Vestfold støtter utvalgets forslag om gjennomgang, vurdering, endret organisering og styrking av både den allmenne kvalifiseringen, ordningene for etter- og videreutdanningstilbud, samt øvrige utdanninger. Fylkesmannen savner imidlertid fokus på tidlig innsats - med utgangspunkt i forslagene i kapittel 6 - i utvalgets vurdering av tiltakene for økt kompetanse. Videre er det sagt svært lite om førskolelærerutdanningen og kompetansebehovet i barnehager.

Fylkesmannen synes det er positivt at de statlige spesialpedagogiske kompetansesentrene bidrar med sin kunnskap i førskolelærer- og lærerutdanningene. Videre er det positivt med fortsatt fokus på forskning, men Fylkesmannen ønsker samtidig å fremheve forskningsformidling som et sentralt element av forskningen.

Femte strekpunkt

Barne- og ungdomsarbeidere får hevet sin kompetanse på læringsmiljø og vanlige læringsutfordringer hos barn, slik at de kan bidra til en inkluderende barnehage og skole.

I mange sammenhenger i høringsutkastet vises det til den foreliggende Kvalitetsmeldinga på barnehageområdet. Under kapittel 18 er det behov for bedre samordning med denne meldinga, som tar til orde for å styrke den faglige personaldelen i barnehagene med forslag om flere pedagoger pr. gruppe.

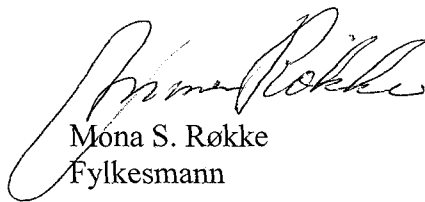
Det er også et klart behov for å styrke lærerkompetanse på dette feltet. Derfor blir det utilstrekkelig å kun fokusere på barne- og ungdomsarbeiderne.

Niende strekpunkt

Det etableres et femårig kompetanseutviklingsprogram for barnehager og skoler som skal bidra til utviklingsarbeid, veiledning og kompetanseheving knyttet til vanlige læreversker hos barn og unge. Programmet gis en økonomisk ramme på ca. 19 mill. kroner per år.

Fylkesmannen er opptatt av at effekten og organiseringen av programmet vurderes grundig før igangsetting. Tiltakene bør koordineres og settes i en samlet plan med tanke på at deltakerne skal ha kapasitet til å delta i et slikt program, i tillegg til sine daglige oppgaver.

Med hilsen
Fylkesmannen i Vestfold

Måna S. Røkke
Fylkesmann

Kari Evensen
utdanningsdirektør